

VASSE; RONDOM DE MANDER ESCH

VASSE

ROUTE 3,7 km

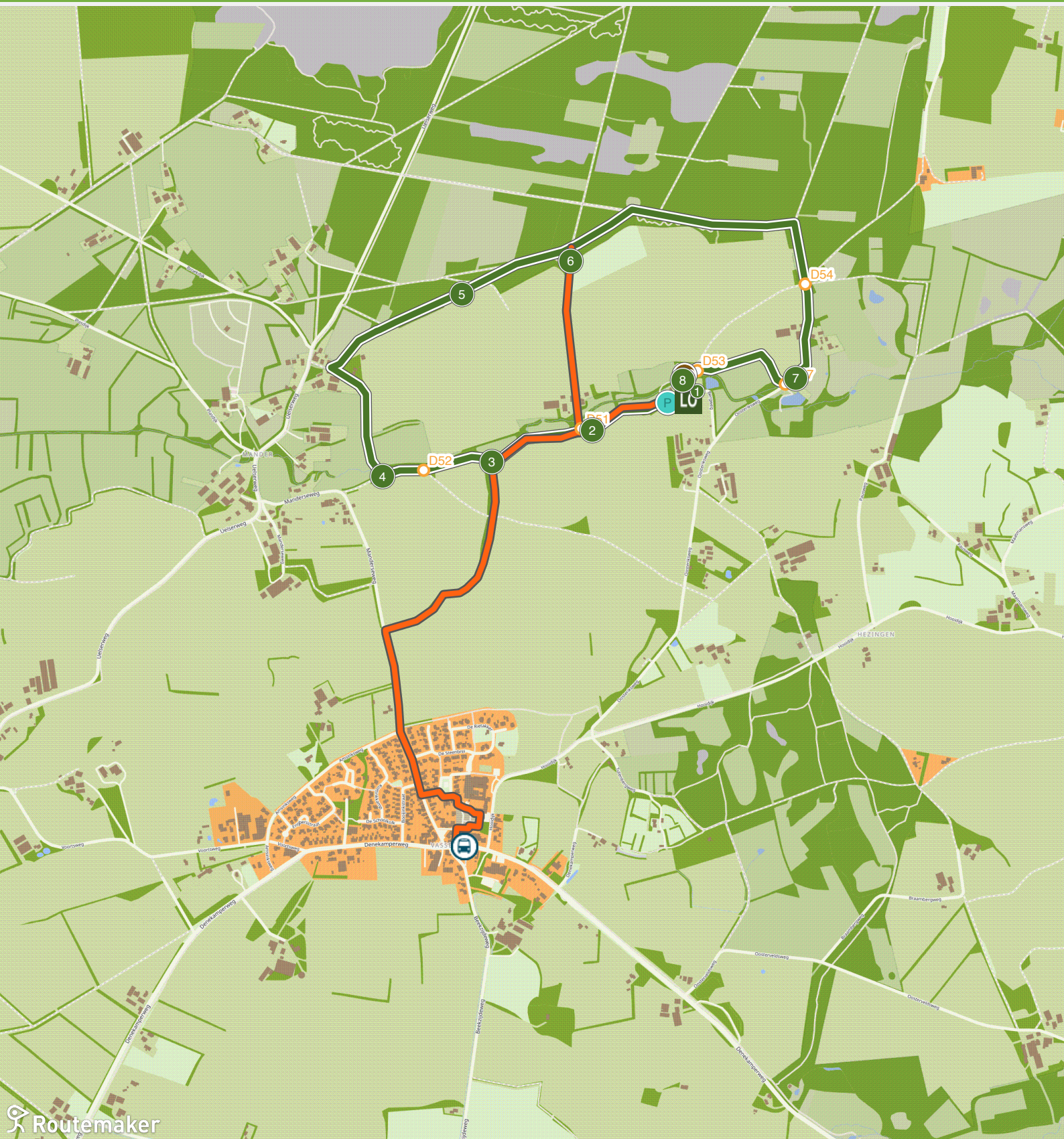
Buurtschap Mander ligt tussen de groene weiden van de Mandermaten en de glooiende akkers van de Mander Esch. De Mosbeek stroomt er dwars door heen. Het Dal van de Mosbeek is een eeuwenoud landschap.

Deze route wordt bijgehouden door Bernadette Koopmans. De infopunten zijn samen met natuurgids Bram Jongmsa geschreven. Beiden zijn vrijwilligers.

20
24

Vasse; Rondom de Mander Esch

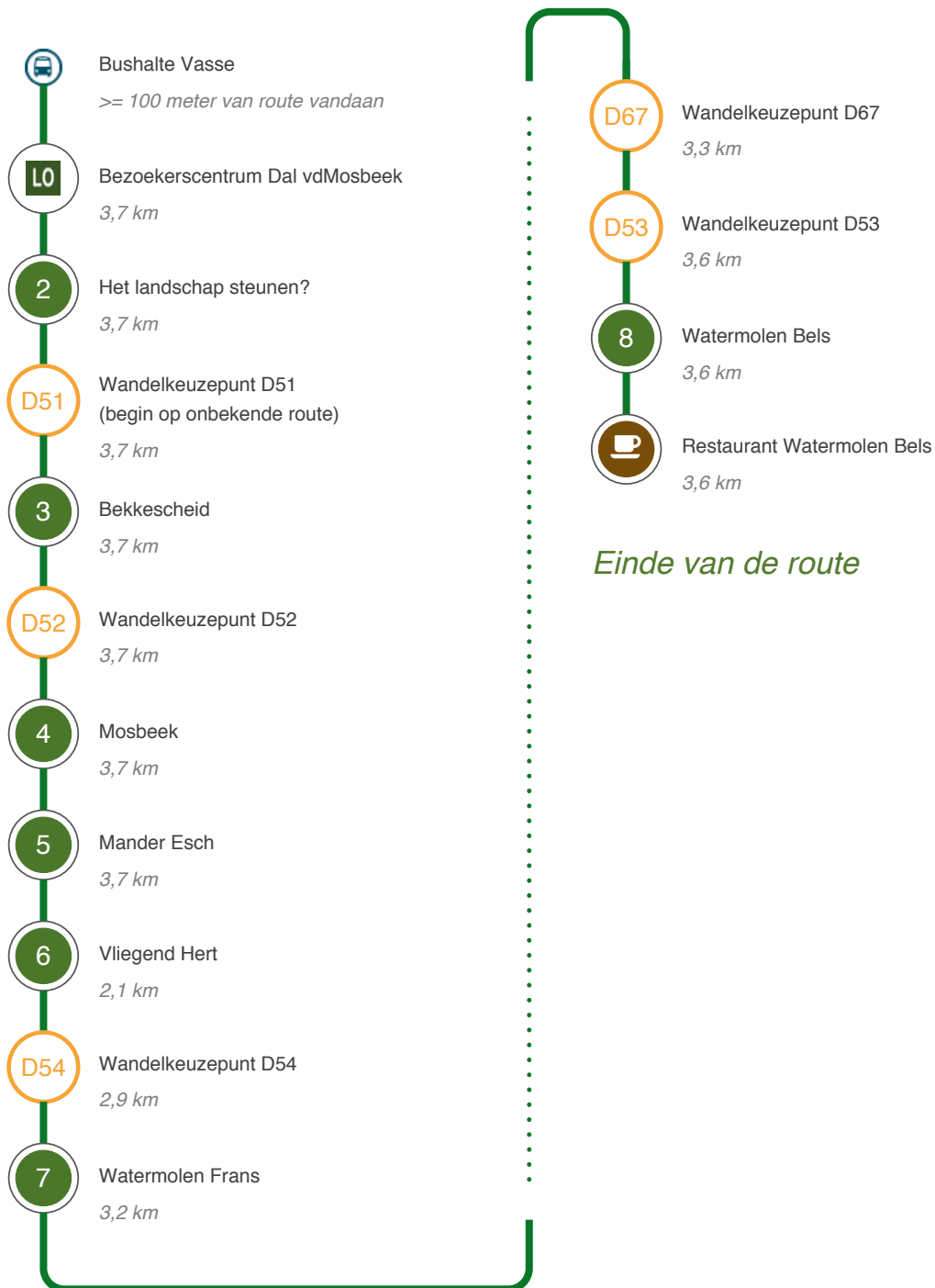
Vasse

Vasse; Rondom de Mander Esch

Hoe kom ik bij het startpunt?

Startpunt: Bezoekerscentrum Dal van de Mosbeek, Bergweg 8, Mander. Parkeergelegenheid (gratis) aanwezig. OV: bushalte Vasse (bij RK kerk) via de aanlooproute (oranje lijn in de app) extra wandelduur ca 2,5 km.

Vasse; Rondom de Mander Esch

3,7 km

Bezoekerscentrum Dal vdMosbeek

Bezoekerscentrum

Welkom in het Bezoekerscentrum Dal van de Mosbeek! Het bestaat uit Infocentrum IJs & Es, Watermolen Bels en Watermolen Frans. In het onbemande Infocentrum IJs & Es wordt het verhaal van Noordoost-Twente op beeldende wijze verteld. Het heeft dezelfde openingstijden als Restaurant Watermolen Bels.

Kracht van het ijs

Na de IJstijd stuwde het ijs de grondlagen in Twente met enorme kracht voor zich uit. De vorm van infocentrum IJs & Es verbeeldt de kracht van het ijs. Binnen vind je informatie over het ontstaan en de vroege bewoning van dit deel van Twente, een gebied waar veel prehistorische vondsten zijn gedaan.

Watermolens

Afwisselend in Watermolens Bels en Frans geven de molenaars op zondagmiddag maaldemonstraties. Ook erg leuk voor kinderen. Als Watermolen Frans open is, kun je de expositie over de geschiedenis van de molen en het molenaarsleven bekijken.

Bijzondere natuur

Natuurgebied Dal van de Mosbeek is een beschermd Natura2000-gebied. De grond bestaat uit keileem en dekzand waardoor bronnen met kalkrijk grondwater ontstaan zodat er bijzondere planten groeien. Om het bronnenlandschap te behouden, neemt Landschap Overijssel maatregelen om verdroging tegen te gaan.

<https://www.landschapoverijssel.nl/gebieden/bezoekerscentrum-dal-van-de-mosbeek>
(Bezoek Dal van de Mosbeek)

<https://www.landschapoverijssel.nl> (Routes Landschap Overijssel)

Het landschap steunen?

Landschap Overijssel

Je bent hier te gast op terrein van Landschap Overijssel. Al 90 jaar beschermen, beheren en ontwikkelen wij natuur & landschap met kwaliteit voor mens, plant en dier zodat het er goed leven is.

Help mee!

Help mee bij de bescherming en ontwikkeling van het landschap in Overijssel, zodat je kunt blijven genieten van dit mooie, afwisselende Twentse landschap! Je bent al donateur vanaf €25,- per jaar.

<https://landschapoverijssel.nl/help-mee/ik-word-donateur> (Gift doen of donateur worden?)

Voor donaties verwijzen we u graag door naar onze website.

Bekkescheid

Bekkescheid

'Bekkescheid' is Twents voor 'beekscheiding'. Hier werd ooit een kunstmatige beek gegraven die de droge delen van de marke Mander van water moest voorzien. Het Bekkescheid werd voor het eerst genoemd in 1643 in oude Markeboeken.

Ruzie

Sinds die tijd was het een voortdurende bron van ruzie over welke boer hoe vaak en hoe lang zijn grond mocht bevoelen. Van de gegraven beekloop zie je nu niets meer terug. Van het oude waterverdeelpunt is alleen een zandstenen fundering over en je ziet nog een gemetseld muurtje.

Mosbeek

Mosbeek

Hier passeer je de Mosbeek. De beek ontspringt in twee moerassige bronweides ten westen van de Paardenslenkte. 'Mos' betekende vroeger moeras. Het heeft dus niets met mos te maken.

Zeldzame planten

Het kalkrijke water uit de bronnen van de Mosbeek zorgt voor bijzondere planten, zoals koekoeksbloemen, orchideeën, klokjesgentiaan, parnassia en de zeldzame combinatie van vlozegge en vetblad. Water en bloemen trekken libellen en vlinders aan.

Natura 2000

Vanwege haar bijzondere natuur is het Dal van de Mosbeek aangewezen als Natura2000-gebied, een Europees netwerk van beschermde natuurgebieden. Landschap Overijssel beschermt dit mooie bronnenlandschap o.a. via maatregelen om verdroging tegen te gaan.

Excursie

Wil je meer weten over het prachtige landschap van het Dal van de Mosbeek? Schrijf je dan in voor een excursie en ga met de gids op stap. Kijk op:

<https://www.landschapoverijssel.nl/activiteiten> (Excursies & activiteiten)

Mander Esch

Mander Esch

Je loopt hier langs de Mander Esch. Een es is een hooggelegen akker op een dekzandrug. Vanaf halverwege 1600 werden de bolle akkers nog hoger door bemesting met plaggen. De boeren verbouwden vooral graan. Het woord 'es' is afgeleid van het Germaanse 'atisk': land waarvan gegeten wordt.

Vliegend Hert

Vliegend hert

Het vliegend hert is de grootste kever in Nederland. De mannetjes kunnen 9 cm lang worden. Mannetjes zijn herkenbaar aan hun grote geweevormige kaken. Ze gebruiken ze om met andere mannetjes te vechten en om vrouwtjes te imponeren.

Au!

De vrouwtjes zien er minder opvallend uit. Ze missen de markante kaken en zijn vaak een stuk kleiner. De mannetjes bijten hard, maar de vrouwtjes des te harder! Het vliegend hert is het meest actief van juni tot midden augustus.

Eikenhakhout

De larven van het vliegend hert leven van dood (eiken)hout dat is aangetast door schimmels. De volwassen dieren drinken het wondvocht van de eik. Je hebt dan ook de grootste kans ze te vinden langs de randen van oude loofbossen op stuwwallen met oude eiken en dood, rottend (eiken)hout.

Watermolen Frans

Watermolen Frans

Begin 1700 is op deze plek een papiermolen gebouwd. In 1870 verbouwde molenaar Frans hem tot korenmolen en bakkerij. Het molenaarsgezin woonde in de boerderij naast de molen. Als de molen open is, kun je het verhaal over het molenaarsleven ontdekken.

Beernsgeert

De laatste beroepsmolenaar Gerard Frans ('Beernsgeert') had samen met Marie een groot gezin met 10 kinderen. Gerard was ook boer. Hij had koeien en paarden en verbouwde graan, aardappels, bieten en knollen voor het vee.

Bedrijvige molenaar

Met een dubbele baan had Beernsgeert een druk leven. Daarom sloot hij allerlei apparaten op het waterrad aan: een karmolen, cirkelzaag, wasmachine, slijpsteen, en nog veel meer...

Maaldemonstraties

Vrijwillige molenaars geven op zondag maaldemonstraties, afwisselend bij Frans of Bels. Regelmatig zijn er ook andere leuke activiteiten voor jong en oud bij de molen. Kijk hiervoor op de website van Landschap Overijssel:

<https://www.landschapoverijssel.nl/activiteiten> (Activiteiten)

8

Watermolen Bels

Watermolen Bels

Hier stonden ooit 2 watermolens. In 1725 werd een papiermolen gebouwd op de oever waar nu het restaurant staat. Deze maakte deel uit van een florerende papierindustrie waarbij ze uit lompen papier maakten. Toen de papiermakerij steeds minder opbracht, is de molen in 1860 omgebouwd tot korenmolen.

Chicoreimolen

In 1845 kwam een chicoreimolen op de andere oever. Chicoreiwortels werden gemalen en gebrand om er koffie van te zetten. Chicoreikoffie was toen populair voor mensen voor wie echte koffie te duur was.

Theeschenkerij

In 1916 kocht Jannes Bels, paardenhandelaar uit Vasse, het molencomplex en werd ook de chicoreimolen een korenmolen. Sinds 1958 is Landschap Overijssel eigenaar. Na een grondige restauratie startte de familie Bels in 1962 Theeschenkerij Watermolen Bels, nu uitgegroeid tot volwaardig restaurant.

Maaldemonstraties

Op zondagmiddag geven molenaars maaldemonstraties, afwisselend bij Watermolen Bels en Frans.

Restaurant Watermolen Bels

Restaurant gevestigd in de oude watermolen, gerund door familie Bels.

<https://www.watermolenbels.nl/> (www.watermolenbels.nl)

